

Badania literackie II

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Literatura powszechna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03LPOS.22KP.02498.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe podstawowe
Koordynator zajęć	Piotr Urbański, Tomasz Sobieraj	
Prowadzący zajęcia	Tomasz Sobieraj	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Pogłębienie świadomości metodologicznej w zakresie badań literackich oraz udoskonalenie warsztatu badawczego studentek i studentów niezbędnego do: napisania pracy magisterskiej, przekazywania oraz korzystania z wiedzy o literaturze w praktyce zawodowej, doskonalenia własnych kompetencji lekturowych, świadomego uczestnictwa w życiu literackim i kulturalnym. Przedmiot „Badania literackie II” jest kontynuacją zajęć z przedmiotu „Badania literackie I”. Ma on wzbogacić i usystematyzować wiedzę na temat kierunków i towarzyszących im koncepcji teoretycznych w badaniach literackich, okoliczności ich powstania, wzajemnych relacji i możliwości wykorzystania w ramach własnego projektu badawczego (praca magisterska, wniosek grantowy, artykuł naukowy i in.).

Wymagania wstępne

Zaliczone zajęcia Badania literackie I

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada pogłębioną i usystematyzowaną wiedzę o kierunkach w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku	LPO_K2_W01, LPO_K2_W02, LPO_K2_W03, LPO_K2_W11	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi ze zrozumieniem omówić towarzyszące badaniom literackim koncepcje teoretyczne, używając w tym celu terminologii specjalistycznej	LPO_K2_U01, LPO_K2_U02, LPO_K2_U03	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna
U2	umie krytycznie wartościować znaczenie i przydatność różnych perspektyw badawczych w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich	LPO_K2_U05, LPO_K2_U08	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna
U3	stosuje wybrane teorie i metody we własnym projekcie badawczym, uzasadniając ich przydatność	LPO_K2_U09	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych	LPO_K2_K06	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna
K2	ma głęboką świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich	LPO_K2_K03	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Związki refleksji literaturoznawczej z innymi dziedzinami humanistyki (XIX, XX i XXI wiek) – wprowadzenie	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
2.	Przełom romantyczny (wczesnoromantyczne koncepcje poezji i języka poetyckiego, programy, manifesty, polemiki) i koncepcja korespondencji sztuk a myśl teoretyczna i filozoficzna o literaturze	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
3.	Romantyczne koncepcje teoretycznoliterackie i estetyczne – jenajczycy, Hegel, romantyczna hermeneutyka (Schleiermacher i inni), teorie powieści. Ich polska recepcja w XIX wieku oraz wpływ na późniejsze teorie	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
4.	Pozytywistyczne teorie literatury (i kultury): biografizm, genetyzm, socjologizm, psychologizm, ewolucjonizm, nomotetyzm	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Przełom antypozytywistyczny: symbolizm i ekspresjonizm wczesnego modernizmu, idiografizm, hermeneutyka Diltheya, filozofie życia, intuicjonizm Bergsona	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
6.	XX- i XXI-wieczne teorie i metodologie wobec romantyzmu, pozytywizmu i modernizmu: psychoanaliza, krytyka tematyczna, warszawska szkoła idei, dekonstrukcja, feminizm, postkolonializm. Kulturowa teoria literatury oraz francuska genetyka tekstów i krytyka genetyczna (eksplorowanie wielkich spuścizn literackich dziewiętnastowiecznych pisarzy)	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
7.	Ujęcia ergocentryczne w badaniach literackich XX wieku – charakterystyka ogólna (analiza formalna i strukturalna, close reading, krytyka tematyczna, sztuka interpretacji, ujęcia archetypowe i mitogenetyczne)	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
8.	Fenomenologiczna koncepcja słowa, percepcji i dzieła literackiego	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
9.	Orientacja strukturalno-semiotyczna w badaniach nad literaturą i kulturą (ze szczególnym uwzględnieniem dorobku polskiego)	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
10.	Koncepcje teoretyczne Michela Foucaulta i ich znaczenie dla humanistyki współczesnej	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
11.	Dekonstrukcja i dekonstrukcjonizm w kontekście poststrukturalizmu; ich aspekt antropologiczno-społeczny	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
12.	Psychoanaliza i neopsychoanaliza w badaniach literackich	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
13.	Epoka „zwrotów” (lingwistyczny, narratystyczny, performatywny, kulturowy, etyczny i in.) w humanistyce współczesnej i jej przejawy na gruncie badań literackich – charakterystyka ogólna i wybrane nurty	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
14.	Postkolonializm w badaniach literackich; polskie badania dyskursów postzależnościowych	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
15.	Krytyka feministyczna, studia genderowe i teoria queer w badaniach literackich	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
16.	Posthumanizm i postsekularyzm w literaturoznawstwie przełomu XX i XXI wieku	W1, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda badawcza (dociekania naukowego)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Warunkiem zaliczenia zajęć jest zdanie egzaminu ustnego. bardzo dobry (bdb; 5,0): pogłębiona i usystematyzowana wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, bardzo dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z drobnymi niedociągnięciami dobry (db; 4,0): usystematyzowana wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny plus (+dst; 3,5): podstawowa wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, przeciętna umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, słaba umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, brak świadomości przedmiotu i celu własnych badań, brak umiejętności prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie

Literatura

Obowiązkowa

1. Manifesty romantyzmu 1790-1830, przeł. Krystyna Tarnowska i inni, wybór i oprac. Alina Kowalczykowa, Warszawa 1995.
2. Idee programowe romantyków polskich. Antologia, oprac. Alina Kowalczykowa, Wrocław 1991, BN I/ 261.
3. Georg W.F. Hegel, Wykłady o estetyce, t. I-III, przeł. J. Grabowski, A. Landman, Warszawa 1964.
4. Marek Stanisław, Wczesnoromantyczne spory o poezję, Kraków 1998.
5. Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN I/249.
6. Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski, oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska, wyd. 3 przejrane i uzupełnione, Wrocław 2000, BN I/212 (lub: Zenon Przesmycki (Miriam), Maurycy Maeterlinck. Stanowisko jego w literaturze belgijskiej i powszechnej, w: Wybór pism krytycznych, oprac. Ewa Korzeniewska, Kraków 1967, t. 1; lub: Stanisław Przybyszewski, Synagoga szatana i inne eseje, wybór, wstęp i tłum. z jęz. niem. Gabriela Matuszek, Kraków 1997).
7. Magdalena Popiel, Modernistyczne estetyki tworzenia, Kraków 2018.
8. A. Burzyńska, M. P. Markowski, Teorie literatury XX wieku. Podręcznik, Kraków 2006.
9. Z. Mitosek, Teorie badań literackich. Przegląd historyczny, Warszawa 1998 (lub wyd. nast.).
10. S. Skwarczyńska, Kierunki w badaniach literackich, Warszawa, 1984.

Dodatkowa

1. Kulturowa teoria literatury. Poetyki, problematyki, interpretacje. Pod red. T. Walas, R. Nycza. Kraków 2012.
2. Teoria badań literackich za granicą, t. 1-4, oprac. S. Skwarczyńska, Kraków 1965-1986.
3. Współczesna teoria badań literackich za granicą, t. 1-3, oprac. H. Markiewicz, Kraków 1970-1996.
4. Problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa, pod red. H. Markiewicza i J. Sławińskiego, Kraków 1976.
5. Nowe problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa, pod red. H. Markiewicza i J. Sławińskiego, Kraków 1992.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	50
Przygotowanie do zajęć	30

Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 140
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
LPO_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dostrzegania i formułowania problemów etycznych związanych z własną pracą, odpowiedzialnością przed współpracownikami i innymi członkami społeczeństwa oraz wykazywania aktywność w rozwiązywaniu tych problemów
LPO_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia nauk o literaturze i innych nauk humanistycznych dla podtrzymania i rozwoju więzi społecznych
LPO_K2_U01	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje ze źródeł tradycyjnych i elektronicznych oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy
LPO_K2_U02	Absolwent/ka potrafi krytycznie analizować prace innych autorów, przeprowadzać syntezę zawartych w nich idei i poglądów
LPO_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz planować projekty badawcze zgodnie z własnymi zainteresowaniami, a także uczyć się przez całe życie i inspirować do tego innych
LPO_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wykorzystując najnowsze osiągnięcia metodologiczne w dziedzinie badań nad literaturą powszechną oraz wiedzę z innych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych, badać i sytuować w szerszym kontekście wytwory materialne i symboliczne kultury europejskiej, w zakresie wykraczającym poza typowe sytuacje profesjonalne
LPO_K2_U08	Absolwent/ka potrafi wykorzystując różne formy przekazu oraz odwołując się do posiadanej wiedzy i doświadczenia, wyrażać opinie krytyczne na temat literatury powszechnej, a także potrafi prowadzić dyskusję na jej temat
LPO_K2_U09	Absolwent/ka potrafi prezentować na piśmie, w języku polskim i języku obcym nowożytnym (na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego), rezultaty własnych badań, wykorzystując samodzielnie dobrane narzędzia badawcze i metodologię
LPO_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną literaturoznawstwa w obszarze nauk humanistycznych;
LPO_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię i metodologię badań, a także współczesne kierunki badawcze w obrębie literaturoznawstwa;
LPO_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie metody badawcze i sposoby ich użycia w badaniach literaturoznawczych;
LPO_K2_W11	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju w obszarze filologii i najważniejsze jej nowe osiągnięcia